

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.870555

Geliş Tarihi (Received): 29.01.2021

Kabul Tarihi (Accepted): 05.07.2021

Online Yayın Tarihi (Published): 30.09.2021

AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE ÜNİVERSİTE SPOR TESİS YETERLİLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (DOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

Harun KOÇ^{1*}, Battal ASLAN², Ömer ERTUTAR¹

¹Muş Alparslan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, MUŞ

¹Elazığ Kaya Karakaya Spor Lisesi, ELAZIĞ

Öz: Doğu Anadolu Bölgesi'nde spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda üniversite spor tesis yeterlilik düzeylerinin incelendiği bu çalışmada genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini 181 erkek, 33 kadın olmak üzere 214 katılımcı, örneklemini ise çalışmada gönüllü yer alan 87 erkek, 12 kadın olmak üzere toplam 99 katılımcı oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ve "Spor Tesisi Yeterliliği Anketi" kullanılmıştır. Araştırmanın verileri lisanslı SPSS 20 paket programı, çözümlenmeleri için ise yüzde frekans testi ve ki-kare testi kullanılmıştır. Katılımcılar spor tesislerinin hem sayısal bakımdan (%53,5) hem de araç-gereç bakımından yeterli olmadığı (%43,4) görüşünde birleşmişlerdir. Buna karşılık spor tesislerinin öğretim kalitesi açısından önemli olduğu (%95,9) ve öğretim kalitesinin artması için her bölümün kendine ait spor tesisleri olmalıdır (%72,8) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Sonuç olarak katılımcıların spor tesislerini ve spor eğitimi amaçlı kullanılan araç-gereçleri yeterli düzeyde görmedikleri ortaya konulmuştur. Kullanılan araç-gereçlerin nitelik ve nicelik olarak artırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, tesis yeterliği, akademisyen görüşü

ANALYZING OF UNIVERSITY SPORTS FACILITY PROFICIENCY LEVELS ACCORDING TO ACADEMICIANS' VIEWS (SAMPLE CASE OF EASTERN ANATOLIA REGION)

Abstract: When comparing the qualifications of university sports facilities to the opinions of academicians who work in higher education institutions in the Eastern Anatolia Region and provide sports education, a general screening method is used on this list. The research population consisted of 99 participants, 87 males and 12 females, with 214 participants in the survey, including 181 males and 33 females. "Personal Data Form" and "Sports Facility qualification survey" developed by researchers were used as data collection tools. The data of the study was used in the licensed SPSS 20 package program, and the percentage frequency test and chi-square test were used for their analysis. Participants were united in the opinion that sports facilities are not sufficient both numerically (53.5%) and in terms of tools and equipment (43.4%). In contrast, they stated that sports facilities are important in terms of teaching quality (95.9%) and that each department should have its own sports facilities (72.8%) in order to improve teaching quality. As a result, it was found that participants did not see sports facilities and equipment used for sports training at a sufficient level. It may be recommended to increase the quality and quantity of the tools used.

Key Words: Sports, facility competence, academician's opinions

GİRİŞ

Spor tesisleri, kendine özgü çalışma faaliyetlerinin, antrenmanların, ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen müsabakaların yapılmasına uygun olan, spor faaliyetlerinin hem öncesinde hem de sonrasında sporcuların ve seyircilerin ihtiyaçlarını karşılayan (saha, duş alanı, soyunma odası vb.) üniteleri içeren alanlardır (Ramazanoğlu, 2000). Spor tesislerinin

nitelik ve nicelik bakımından yeterliliği ulusal ve uluslararası platformlarda başarılı olmayı belirleyen en önemli etkenlerden biridir. Günümüzde de spor alanında söz sahibi olan ülkelerde, spor tesislerine büyük önem verildiği ve spor tesislerine yönelik problemlerin önemli ölçüde çözümlendiği görülmektedir (İşler, 2001). Sportif etkinlikleri yoğun, yaygın ve gelişen toplumlar, güçlü ve mutlu olmaya aday toplumlardır (Demiröz, 2009; Şebini ve ark., 2007). Bu nedenle spor, spor tesislerinin olduğu yerde anlam kazanır, kendine ait bir ortamda yapılmadığı sürece hiçbir spor branşı tam anlamıyla hedefine ulaşmış sayılmaz (Okan, 1994).

Sporun yaygınlaştırılmasında en önemli unsurların başında spor tesisleri yer almaktadır (Kılıçgil, 1998). Günümüzde de ülkelerin kalkınmışlık düzeylerini gösteren en önemli faktörler spora verilen önem ve spor politikalarına ayrılan zaman, hükümetlerin tesisler ve spora yönelik çalışmalar için ayırdıkları bütçeler ve fonlardır (Güçlü, 1998). Ekonomik ve sosyal kalkınmada temel unsur olan insanın hem ruhen hem de bedenen sağlıklı olması gelişimini sürdürmesini sağlayan önemli bir faktördür. Toplumda yer alan her ferdin, özellikle gençlerin, milli şuuru ve idealler doğrultusunda toplumun yapıcı bir üyesi olmasında sporun büyük bir katkısı bulunmaktadır (Arıkan ve ark., 2005; İmamoğlu, 1985). Ülkemizde de bu bağlamda, projeler geliştirilmekte ve başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için çalışmalar yürütülmektedir (Yağmur ve ark., 2020). Bilindiği gibi spor ortamı, spor araç-gereçleri, yöneticiler, spor eğitim uzmanları ve organizasyon faktörlerinden birinin ya da birkaçının olmaması o ülkede sporun sağlıklı bir şekilde ilerlemesini engellemektedir (Donuk, 2016).

Dünyada çalışma şartlarının ağırlaşmasıyla insanların stres düzeyleri giderek artmaktadır. 21. yüzyılda devletlerin geleceğini eğitilmiş ve istihdam sorunu olmayan toplulukların belirleyeceği göz önünde bulundurulduğunda uzun vadeli planların önemli olduğu görülmektedir. Eğitimde başarının önemi gün geçtikçe artmakta ve toplumun, yaşam kalitesini etkileyen unsurlardan bir tanesi de sportif faaliyetler olarak nitelendirilmektedir (Eroğlu ve ark., 2020; Eroğlu ve Türker, 2020). Sportif faktörler de bu planlar içerisinde spor yapma anlayışı ve imkânlarını içerisinde barındıran en önemli alanlardandır (Yetim, 2000). Bütün bu bilgiler ışığında sporun gelişmesiyle birlikte, spor tesislerine duyulan ihtiyaçlar her geçen gün daha çok artmaktadır (Spor Şurası, 1990).

Teknolojik gelişmelerin hızla ilerlediği ve bedensel aktivitelerin toplumda öneminin arttığı günümüzde sporcu ve spor eğitim uzmanlarının yetiştiği, spor biliminin hem üretilip hem de geliştiği Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının ve Spor Bilimleri Fakültelerinin spor tesislerini, spor eğitiminden bağımsız düşünmek mümkün değildir (Nacar, 2011). Ülkemizdeki üniversitelerimizin 1992 yılında yüksekokul statüsüne kavuşturulan Beden Eğitimi ve Spor bölümleri, daha sonra farklı bölümlerin kurulmasına da olanak sağlamıştır. Söz konusu tarihten günümüze kadar Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nün yanı sıra, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük, Rekreasyon ve Engellilerde Egzersiz ve Spor Eğitimi gibi çeşitli ve niteliği yüksek bölümlere kavuşturulması beden eğitimi ve sporun gelişimine hem katkı sağlamış hem de bazı problemlere neden olmuştur (Kırımoğlu, 2010).

Günümüzde ülke genelinde hizmet veren üniversitelerin hemen hemen hepsinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve/veya Spor Bilimleri Fakülteleri yer almaktadır. İlgili eğitim kurumları bir taraftan yaygınlaşırken, diğer taraftan çeşitli problemlerle karşılaşmaktadır. Bu problemlerin başında tesis ve malzeme gelmektedir. Nitelik yeterli spor tesisi ve araç-gerecin olmaması, hedeflenen eğitim programlarının ve kazanımlarının amaçlarına ulaşmamasında en büyük etken sayılabilir. Bu nedenlere bağlı olarak spor tesis yeterliliklerinin akademisyen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi, mevcut eksikliklerin tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi bakımından önem arz etmektedir. Çalışmamızda Doğu Anadolu Bölgesinde

bulunan ve spor eğitimi veren üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin görüşlerine göre spor tesislerinin yeterlilik düzeyleri incelenecektir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada betimsel araştırma yöntemlerinden biri olan, genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli geçmişte veya halen mevcut olan bir durumu olduğu şekli ile anlatmayı esas alan yöntemdir (Karasar, 1994). Konu ile ilgili gerekli olan bilgiler, kaynakların taranmasıyla ve veri toplama aracının uygulanması ile elde edilmiştir. Ayrıca çalışma için Muş Alparslan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığının 26.11.2020 tarihli ve E-10879717-050.01.04-14052 sayılı yazısı ile Etik Kurulundan onay alınmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan (Malatya İnönü Üniversitesi, Hakkâri Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Kars Kafkas Üniversitesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Elazığ Fırat Üniversitesi, Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Erzurum Atatürk Üniversitesi ve Tunceli Üniversitesi) 14 Üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Spor Bilimleri Fakülteleri (BESYO-SBF) bölümlerindeki 181erkek ve 33 kadın olmak üzere toplam 214 katılımcı, araştırmanın örneklemini ise çalışmaya gönüllü olarak katılan 87 erkek 12 kadın olmak üzere toplam 99 katılımcı oluşturmuştur. Spor tesis yapılandırılmasının yakın zaman dilimine denk gelmesi ve tesis yeterliliği açısından daha az gelişmiş olması nedeniyle araştırmanın örneklem grubunun “Doğu Anadolu Bölgesi” olarak seçilmiştir. Çalışmamızda Google formlar üzerinden oluşturulan anket çalışması katılımcılara yönlendirilmiştir. Çalışmada evren ve örneklemin özelliklerinin belirlenmesine yönelik değişkenler ile oluşturulan kota örnekleme kullanılmıştır. Kota örnekleme evreni değişik kategoriler açısından inceleyen bir yöntemdir, örnekleme seçilen araştırma grubuna, araştırmacının ulaşılabilir olması bu yöntemin kullanılmasında önem arz eder (Monette ve ark., 1990).

Veri Toplama Araçları

Araştırma ile ilgili bulguların elde edilmesinde anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ve Nacar (2011) tarafından geliştirilen ve (Doktora Tez çalışmasında kullanılan) 25 sorudan oluşan “Spor Tesislerinin Yeterlilik Düzeylerinin Belirlenmesi” anketi kullanılmıştır. Nacar (2011) tarafından spor eğitimi veren 70 öğretim elemanına uygulanan ankette güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yapılmış olup Cronbach Alpha değeri (0.827) olarak bulunmuştur. Spor tesis yeterlilik düzeylerine akademisyen görüşlerinin incelendiği çalışmamızda ise Cronbach Alpha değeri (0.713) olarak bulunmuştur. Ayrıca uygulanan anketteki maddeler 5'li likert ölçeğinde olup "Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum" şeklinde oluşturulmuştur.

Veri Analizi

Araştırma verilerinin tamamlanması ve bilgisayar ortamına aktarılmasının ardından lisanslı SPSS 20 paket programı kullanılarak yüzde-frekans ve iki değişken arasında ilişki ve bağımlılık olup olmadığının tespit etmek amacıyla ki kare testi kullanılmıştır. Veriler yorumlanmış ve tablolar oluşturulmuştur.

BULGULAR**Tablo 1.** Katılımcıların Demografik Değerlerine Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişkenler	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Erkek	87	87.9
	Kadın	12	12.1
	Toplam	99	100.0
Branş	Takım Sporları	48	48.5
	Bireysel Sporlar	51	51.5
	Toplam	99	100.0
Akademik Unvan	Öğretim Üyesi	63	63.6
	Öğretim Görevlisi-Araştırma Görevlisi	36	36.4
	Toplam	99	100.0
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	42	42.4
	Antrenörlük	23	23.2
	Spor Yöneticiliği	27	27.3
	Rekreasyon	3	3.0
	Engelliler İçin Egzersiz ve Spor	4	4.0
	Toplam	99	100.0

Tablo 1 incelendiğinde; katılımcıların, %87.9'u erkek, %12.1'i kadın olduğu görülmektedir. Branş değişkenine göre %48.5'i takım sporları ve %51.5'i bireysel sporlarla ilgilenmektedir. Akademik unvan değişkenine göre ise %63.6'sı öğretim üyesi ve %36.4'ü öğretim ve araştırma görevlisidir. Ayrıca katılımcıların, %42.4'ü beden eğitimi ve spor öğretmenliği, %23.2'si antrenörlük, %27.3'ü spor yöneticiliği, %3'ü rekreasyon ve %4'ü engelliler için egzersiz ve spor bölümlerinde yer almaktadır.

Tablo 2. Anket Sorularının Yüzde ve Frekans Değerleri

		n	%
1. Spor tesislerimiz sayısal bakımdan yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	53	53.5
	Kararsızım	3	3.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	43	43.4
	Toplam	99	100.0
2. Spor tesislerimiz nitelik bakımından yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	49	49.5
	Kararsızım	7	7.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	43	43.4
	Toplam	99	100.0
3. Spor tesislerimizin içindeki derslikler yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	54	54.5
	Kararsızım	7	7.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	38	38.4
	Toplam	99	100.0
4. Spor tesislerimiz havalandırma sistemi bakımından yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	34	34.3
	Kararsızım	12	12.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	53	53.6
	Toplam	99	100.0
5. Spor tesislerimizin ışıklandırma sistemi yeterlidir.	Katılmıyorum-Kesinlikle Katılmıyorum	18	18.2
	Kararsızım	15	15.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	66	66.7
	Toplam	99	100.0
6. Spor tesislerinde çalışan personel yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	44	44.5
	Kararsızım	18	18.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	37	37.4
	Toplam	99	100.0
7. Spor tesisleri ısı bakımından yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	28	28.2
	Kararsızım	17	17.2
	Tamamen Katılıyorum -Katılıyorum	54	54.6
	Toplam	99	100.0

Tablo 2. Anket Sorularının Yüzde ve Frekans Değerleri (Devamı)

8. Spor tesislerimizdeki soyunma odası, duş, tuvalet ve lavabolar yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	24	24.2
	Kararsızım	19	19.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	56	56.6
	Toplam	99	100.0
9. Spor tesislerimiz bilgi teknolojisi donanımı açısından yeterlidir	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	26	26.3
	Kararsızım	18	18.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	55	55.6
	Toplam	99	100.0
10. Spor tesislerimiz sağlığa uygunluk açısından yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	31	31.3
	Kararsızım	28	28.3
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	40	40.4
	Toplam	99	100.0
11. Spor tesislerimiz sosyal tesislerin (kafeterya, kantin vb.) kullanımı açısından yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	59	59.6
	Kararsızım	9	9.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	31	31.3
	Toplam	99	100.0
12. Spor tesislerimiz araç-gereç bakımından yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	43	43.4
	Kararsızım	19	19.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	37	37.4
	Toplam	99	100.0
13. Spor tesislerinin kullanım planlanması Yüksekokulumuz/Fakültemiz tarafından yapılmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	48	48.5
	Kararsızım	11	11.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	40	40.4
	Toplam	99	100.0
14. Spor tesislerinin kullanım planlaması Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından yapılması sorunları artırmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	17	17.2
	Kararsızım	18	18.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	64	64.6
	Toplam	99	100.0
15. Spor tesislerinden bölümümüz öğrencilerinin dışında kimse faydalanamamaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	72	72.7
	Kararsızım	10	10.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	17	17.1
	Toplam	99	100.0
16. Uygulamalı bazı dersler kamu kuruluşlarına veya özel sektöre ait spor tesislerinde yapılmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	42	42.4
	Kararsızım	8	8.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	49	49.5
	Toplam	99	100.0
17. Eğitim faaliyetleri ile üniversitemizin diğer sportif faaliyetlerinin çakışması, dersleri olumsuz yönde etkilemektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	31	31.3
	Kararsızım	22	22.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	46	46.5
	Toplam	99	100.0
18. Spor tesislerinin yetersiz olması Yüksekokulumuz/Bölümümüz yönetiminin ilgisizliğinden kaynaklanmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	74	74.7
	Kararsızım	9	9.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	16	16.1
	Toplam	99	100.0
19. Spor tesislerinin yetersiz olması üniversitemiz yönetiminin ilgisizliğinden kaynaklanmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	52	52.5
	Kararsızım	17	17.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	30	30.3
	Toplam	99	100.0
20. Yükseköğretimdeki spor tesislerinin yetersizliğinin ana nedeni siyasi iktidarların spor eğitimine ve spora gereken desteği vermemesinden kaynaklanmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	41	41.4
	Kararsızım	20	20.2
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	38	38.4
	Toplam	99	100.0
21. Spor tesislerinin yeterliliği öğretim kalitesi açısından önemlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	4	4.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	95	95.9
	Toplam	99	100.0

Tablo 2. Anket Sorularının Yüzde ve Frekans Değerleri (Devamı)

22. Spor tesis araç ve gereçlerinin yeterli olması zaman ve malzeme israfını azaltarak uygulamalı derslerin amacına ulaşmasında etkindir.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	5	5.1
	Kararsızım	6	6.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	88	88.8
	Toplam	99	100.0
23. Müfredatta yer alan uygulamalı dersler, amacına uygun tam donanımlı tesislerde yapılmalıdır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	13	13.1
	Kararsızım	2	2.0
	Tamamen Katılıyorum -Katılıyorum	84	84.9
	Toplam	99	100.0
24. Öğretim kalitesi bakımından her bölümün kendine ait spor tesisleri olmalıdır.	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	19	19.1
	Kararsızım	8	8.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	72	72.8
	Toplam	99	100.0
25. Spor tesislerinin yetersiz olduğu yerlerde yeni bölümler açılması öğretim kalitesini olumsuz etkilemektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum- Katılmıyorum	5	5.1
	Kararsızım	8	8.1
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	86	86.8
	Toplam	99	100.0

Tablo 2’de spor tesis yeterlilik düzeylerinin nitelik ve nicelik bakımından yüzde frekans değerleri gösterilmiştir.

Tablo 3. Branş değişkeninin spor tesislerinin yeterliliği öğretim kalitesi açısından önemi değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) testi sonuçları

Değişkenler	Spor Tesislerinin Yeterliliği Öğretim Kalitesi Açısından Önemlidir	n	%	X ²	sd	p
Takım Sporları	Kesinlikle Katılmıyorum	3	6.2	5.238	3	0.155
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	45	93.8			
	Toplam	48	100.0			
Bireysel Sporlar	Katılmıyorum	1	2.0			
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	50	98.0			
	Toplam	51	100.0			

p>0,05

Tablo 6 incelendiğinde; branş değişkeninin spor tesislerinin yeterliliği öğretim kalitesi açısından önemi değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (X²=5.238; p>0.05).

Tablo 4. Branş değişkeninin öğretim kalitesi bakımından her bölümün kendine ait spor tesisleri olması değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) testi sonuçları

Değişkenler	Öğretim Kalitesi Bakımından Her Bölümün Kendine Ait Spor Tesisleri Olmalıdır	n	%	X ²	sd	p
Takım Sporları	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	11	22.9	5.227	4	0.265
	Kararsızım	5	10.4			
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	32	66.7			
	Toplam	48	100.0			
Bireysel Sporlar	Kesinlikle Katılmıyorum-Katılmıyorum	8	15.7			
	Kararsızım	3	5.9			
	Tamamen Katılıyorum-Katılıyorum	40	78.4			
	Toplam	51	100.0			

p>0,05

Tablo 7 incelendiğinde; branş değişkeninin öğretim kalitesi bakımından her bölümün kendine ait spor tesisleri olması değişkenine bağımlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan ki-kare (chi-square) testi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (X²=5.227; p>0.05).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sporunda başarının elde edilmesinde eğitimin büyük bir önemi vardır. Sporun kalkınması, problemlere çözüm sunan, köklü ve bilime katkı sunmayı amaç edinerek hazırlanan eğitim programlarının yanı sıra spor tesislerinin yaygınlaştırılmasına ve faaliyete geçirilmesine bağlıdır (Çöndü, 1999). Ayrıca spor ortamı, saha ve tesisler, kullanılan araç-gereçler gibi unsurların sporun sağlıklı gelişimine katkı sağlaması açısından eksik olmamasına özen gösterilmelidir (Salman, 1992). Öğretim kurumları da sporu toplumun vazgeçilmez unsuru haline getirmede, sporu sevdirmek, gençleri sigara, uyuşturucu, kumar gibi alışkanlıklardan uzak tutarak vatanını ve milletini seven üretken insanlar olarak yetiştirmede önemli bir yer tutmaktadır (Çöndü, 1999).

Çalışmamızda ankete katılım sağlayan 99 Akademisyenin toplam görüş üzerinden değerlendirmelerine bakıldığında “Spor tesislerimiz sayısal bakımdan yeterlidir” sorusuna (%53,5) katılmıyorum. “Spor tesislerimiz nitelik bakımından yeterlidir” sorusuna (%49,5) katılmıyorum, “Spor tesislerindeki derslikler yeterlidir” sorusuna (%54,5) katılmıyorum. “Spor tesislerimiz sosyal tesisler açısından yeterlidir” sorusuna (%59,6) ve “Spor tesislerimiz araç-gereç bakımından yeterlidir” sorusuna (%43,4) katılmıyorum cevabını vermişlerdir (Tablo 2).

Ülkemizde sporun daha yaygın hale gelmesinde ve geliştirilmesinde spora yönelik kaynakların etkili biçimde kullanılması gerekmektedir. Bunun için spor yapan bireylere sunulan tesis ve içerisindeki soyunma-dinlenme odaları, temizlik, hijyen kapasitesi, katılımı ve yeterliliği artırılmalıdır (Batmaz ve ark., 2013; Karataş ve ark., 2011). Yine Sunay (1998)’de yapmış olduğu çalışmada, Türkiye’de spor tesislerinin yetersiz olduğuna değinmiş ve politikaların gözden geçirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca spor tesislerinin Çankırı il merkezi bazında ele alındığı çalışmada spor alanlarının ve spor tesislerinin yetersiz olduğu belirtilmiştir (Timur ve ark., 2011). Yine Kayseri ilinde yapılan başka bir çalışmada spor tesislerinin yetersizliği belirtilmiştir (İşlertaş, 2006). Spor Liselerinde Spor Tesislerinin Yeterlilik Düzeylerinin Araştırılması (İç Anadolu Bölgesi Örneği) isimli çalışmada spor liselerindeki spor tesislerinin yetersizliği belirtilmiştir. (Nacar, 2013). Spor Tesislerinin Nicelik ve Nitelik Açısından İncelenmesi (Doğu Anadolu Bölgesi Örneği) isimli farklı bir çalışma da spor tesislerinin nitelik bakımından yetersiz olduğu görülmüştür. (Nacar, 2013). Eskişehir İli Mevcut Spor Tesislerinin Sportif Faaliyetler Açısından Değerlendirilmesi ve 2015 yılı Tesis Stratejisinin Belirlenmesi isimli çalışmada spor tesislerindeki araç-gereç yeterliliği konusunda yönlendirilen soruya bireylerin (%40,6) kısmen katılmıyorum dedikleri görülmüştür (Yıldırım, 2007). Devlet Planlama Teşkilatı sporcu tesisleri planlamada, mevcut tip projelerin çağın gelişmelerine uygun olmadığını, her bölgenin istek ve ihtiyaçlarını karşılamayan spor tesislerinin yapıldığını ifade etmiştir (DPT, 2005). Buradan hareketle eğitimin önemli bir parçası olan spor tesisleri kullanımının önem arz ettiği anlaşılmaktadır. Problemlerin çözüme kavuşması, nicelik ve nitelik olarak eksikliklerin giderilmesi için öncelikle problemlerin tespiti ve analizinin büyük önem taşıdığı söylenebilir. Katılımcıların yanıtları toplam görüş üzerinden değerlendirildiğinde spor tesislerinde bulunan havalandırma sistemlerini %53,6 ışıklandırma sistemini %66,7 ısı bakımından yeterli olma durumunu %54,6 spor tesisinin duş, soyunma odası, tuvalet ve banyo yeterliliğini %56,6 bilgi donanımı açısından %55,6 ve sağlığa uygunluk bakımından %40,4 yeterli bulmuşlardır (Tablo 2).

Spor eğitimcileri hem sportif yaşamlarında hem de akademik dönemlerinde spor tesislerinden en çok yararlanan kişilerdir. Bu nedenden dolayı spor tesislerinin öğrencilerin yanı sıra öğretim elemanı ve diğer personellerinde ihtiyaçlarını gözetecek şekilde düzenlenmesi gerekir. Çalışmamızda branş değişkeninin spor tesislerinin yeterliliğine ve her bölümün kendine ait spor

tesisleri olması açısından önem değişkenini belirlemek için yapılan ki-kare testleri istatistiksel bakımdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$), (Tablo 3 ve Tablo 4). Literatürde benzer çalışmalara rastlanmamıştır. Elde edilen sonucun sonraki çalışmaları aydınlatma açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan ve spor eğitimi veren Yükseköğretim kurumlarının spor tesislerinin yetersiz olduğu bulunmuştur.

ÖNERİLER

Üniversitelerin ilgili yüksekokul ve/veya fakülteleri eğitim öğretim hizmetine açmadan önce temel alt yapının kurulmasının Yükseköğretim Kurumu tarafından zorunluluk haline getirilmesini önerebiliriz. Doğu Anadolu Bölgesindeki öğretim kurumlarında gelişmiş teknolojiler kullanılarak spor tesislerine verilen desteklerin artırılması önemlidir. Araştırmamızın bundan sonra benzer konularda yapılacak olan araştırmalara ışık tutacağı ve ilgili çalışmalarda bilime destek olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Arıkan, A.N., Göktaş, Z., Serarslan, Z., Karakuş, S., Durukan, E. (2005). Burdur ili kitle sporu ve tesis politikalarına ilişkin bir araştırma, *I. Burdur Sempozyumu*, 941.

Batmaz, H. Ç., Yıldırım, F., Coşkun, Z., Karadağ, M., Atalı, A. (2013). Ortaöğretim kurumlarında voleybol oynayan sporcuların spora yönelik beklenti ve memnuniyet düzeyleri (Elazığ İli Örneği). *Sport Sciences*, 8(4), 65-74.

Çöndü, A. (1999). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Nobel Yay. Dağıtım Ltd. Şti, Ankara.

Demiröz, M.V. (2009). *Gençlik ve spor il müdürlüğüne ait spor tesislerinin, fiziksel özelliklerinin ve işletmecilik anlayışının, sporcu ve antrenörlerin ihtiyaç ve beklentileri açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.

Donuk, B. (2016). *Spor yönetim sanatı*. Ötüken Neşriyat, İstanbul, 108-122.

DPT. (2001-2005). *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı*. T.C. Başbakanlık D.PT. Yayınları, (Yayın No: 2000/684), Ankara.

Eroğlu, O., Türker, A. (2020). Akademik güdülenme ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkinin incelenmesi: spor bilimleri alanında lisansüstü eğitim görmekte olan bireyler üzerine bir araştırma. İ. Kuyulu ve Y. Karaca, (Ed.), *Spor ve sağlık alanında bilimsel çalışmalar-1* (s. 170-191). Ankara: Gece Kitaplığı.

Eroğlu, O., Karadağ, T. F., Karakullukçu, Ö. F. (2020). 5216 ve 5393 sayılı kanunlarda spor ve rekreasyon faaliyetlerinin yeri. İ. Kayantaş ve M. Söyler (Ed.), *Sporda akademik yaklaşımlar-6* (s. 126-138) Ankara: Gece Kitaplığı.

Güçlü, M. (1998). Spor tesislerinin işletmesi Ankara Özel Yükseliş Koleji spor. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(4), 1.

İmamoğlu, A.F. (1985). *Türkiye’de spor tesisleri politikası*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

İşler, H. (2001). *Beden eğitimi ve spor el bilgileri kitabı*. Niğde, Lazer Ofset Matbaa, 1. Baskı

İşlertaş, N. (2006). *Spor tesislerinden yararlanan beden eğitimi öğretmenlerinin istek ve beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Karasar, N. (1994). *Araştırmada rapor hazırlama*. 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık LTD. Ankara, 135s.

- Karatas, Ö., Yücel, A.S., Karademir, T., Karakaya, Y.E. (2011). Malatya’da sporun yaygınlaştırılması açısından spor tesislerinin yeterlilik düzeyinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 22(4), 154-163.
- Kırımoglu, H. (2010). Türkiye'deki beden eğitimi ve spor yüksek okulu son sınıf öğrencilerinin istihdam sorunu açısından umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 37-46.
- Kılıçgil, E. (1998). *Sosyal çevre-spor ilişkileri*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Monette, D.R., Sullivan, T.J., De Jong, C.R. (1990). *Applied social research*. New York, NY: Harcourt Brace Jovanovich.
- Nacar, E. (2011). *Türk spor eğitiminde spor tesislerinin yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Nacar, E. (2013). Analysis for sports facilities in sports high school in terms of quality and quantity (Eastern Anatolia region sample). *European Journal of Experimental Biology*, 3(1), 174-180.
- Nacar, E., Gacar, A., Karahüseyinoğlu, M. F., Gündoğdu, C. (2013). Analysis for sports facilities in sports high school in terms of quality and quantity (Central Anatolia Region Sample). *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 7(2), 627-631
- Okan, İ. (1994). *Sporun yaygınlaştırılması açısından spor tesisleri politikası*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ramazanoğlu, F., Ramazanoğlu, N. (2000). Spor tesislerinin planlandırılması ve işletmesi. *Spor Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 2-7.
- Salman, M. (1992). *Ülkemizde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ait olan spor salonlarının kapasite ve dağılım yönünden değerlendirilmesi ve mevcut durumun tespiti*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Spor Şurası. (1990). *Türk Sporcusunu Uygulama Politikası*. GSGM. Ankara.
- Sunay, A. (1998). Türkiye’de spor teknolojisi politikası. *Popüler bilim dergisi*, 5, 12-14.
- Şebin, K., Tozoğlu, E., Karahüseyinoğlu M.F., Kepoğlu, A., Yorulmazlar, M. (2007). Beden eğitimi ve spor yüksek okullarında okuyan öğrencilerin okul spor tesislerinden ve yönetiminden memnuniyetlerinin araştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(1), 23.
- Timur, U.P., Timur, Ö.B., Kuş Şahin, C., Dağistanlıoğlu C., Pektaş, O.S. (2011). Çankırı kenti spor alanlarının yeterliliği üzerine bir araştırma. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8(1), 81-92.
- Yağmur, R., Eroğlu, O., Ayna, Ç., Iconomescu, T.M. (2020). Parks and recreation areas for physical activity: barriers and incentives. *International Journal of Recreation and Sports Science*, 4(1), 28-36. Doi.org/10.46463/ijrss.806151
- Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72.
- Yıldırım, M. (2007). *Eskişehir ili mevcut spor tesislerinin sportif faaliyetler açısından değerlendirilmesi ve 2015 yılı tesis stratejisinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.